

Công nhận và cho thi hành Phán quyết Trọng tài Nước ngoài tại Việt Nam

Phân tích vụ việc của Sojitz Pla-Net Corporation và Công ty Cổ phần Rạng Đông Holding

Tháng 12 Năm 2023

Mục lục

Giới thiệu	3
Bối cảnh	4
Phán Quyết Trọng Tài SIAC	5
Công nhận và cho thi hành – sơ thẩm	7
Công nhận và cho thi hành – kháng cáo	10
Kết luận	13
Thông báo pháp lý quan trọng	14
Liên hệ	15

Giới thiệu

Bài viết này phân tích vụ việc giữa Sojitz Pla-Net Corporation (**SPNC**) và Công ty Cổ phần Rạng Đông Holding (**Rạng Đông Holding**), liên quan đến việc công nhận và cho thi hành phán quyết trọng tài nước ngoài tại Việt Nam (**Vụ việc**).

Vụ việc liên quan đến tranh chấp phát sinh từ hợp đồng mua bán cổ phần được ký kết vào năm 2017 giữa SPNC (với tư cách là bên mua), Rạng Đông Holding (với tư cách là bên bán) và các bên có liên quan (**HĐMB**). Tranh chấp này đã được giải quyết bằng:

- (a) vụ kiện trọng tài tại Trung tâm Trọng tài Quốc tế Singapore (**SIAC**) theo Quy tắc Trọng tài SIAC, có địa điểm giải quyết tranh chấp tại Singapore; và
- (b) yêu cầu công nhận và cho thi hành tại Việt Nam phán quyết trọng tài (**Phán Quyết Trọng Tài SIAC**) do hội đồng trọng tài thành lập theo Quy tắc Trọng tài SIAC (**Hội Đồng Trọng Tài SIAC**) ban hành và được SIAC chứng nhận.

Bối cảnh

SPNC và Rạng Đông Holding ký kết HĐMB vào năm 2017. Theo quy định của HĐMB, SPNC đã mua lại từ Rạng Đông Holding 20% cổ phần phổ thông đã phát hành và thanh toán đầy đủ (**Cổ Phần Đã Mua**) trong vốn điều lệ của một công ty con hiện hữu của Rạng Đông Holding (cụ thể là Công ty Cổ phần Nhựa Rạng Đông Long An (**Rạng Đông Long An**), với giá mua là 174.375.000.000 đồng (**Giá Mua**).

Mặc dù giao dịch mua bán cổ phần theo HĐMB (**Giao Dịch Chuyển Nhượng Cổ Phần**) đã được hoàn thành hợp lệ theo HĐMB và pháp luật Việt Nam hiện hành (**HĐMB Hoàn Tất**), giữa SPNC và Rạng Đông Holding (**Các Bên**) phát sinh tranh chấp sau khi HĐMB Hoàn Tất (**Tranh Chấp Về Các Điều Khoản Sau Hoàn Tất**), liên quan đến việc thực hiện đầy đủ các điều kiện sau hoàn tất của Rạng Đông Holding (**Điều Khoản Sau Hoàn Tất**) mà Các Bên rõ ràng đã đồng ý theo của HĐMB.

Các Bên không thể giải quyết Tranh Chấp Về Các Điều Khoản Sau Hoàn Tất, dẫn đến việc SPNC chấm dứt HĐMB theo quy định của HĐMB và yêu cầu Rạng Đông Holding hoàn trả ngay lập tức số tiền đã thanh toán tương đương với 90% Giá Mua (cụ thể là 156.937.500.000 đồng) (**Số Tiền Hoàn Trả 90%**).

Mặc dù Rạng Đông Long An đã hủy việc đăng ký số Cổ Phần Đã Mua dưới tên SPNC và đăng ký số Cổ Phần Đã Mua đó dưới tên Rạng Đông Holding, Rạng Đông Holding từ chối hoàn trả Số Tiền Hoàn Trả 90% theo yêu cầu của SPNC. Các Bên không thể giải quyết vấn đề bằng thương lượng, dẫn đến việc SPNC khởi kiện Rạng Đông Holding tại SIAC (**Thủ Tục Tố Tụng Trọng Tài SIAC**) theo Quy tắc Trọng tài SIAC tại Singapore, phù hợp với các điều khoản giải quyết tranh chấp của HĐMB.

Theo Thủ Tục Trọng Tài SIAC, SPNC yêu cầu Rạng Đông Holding hoàn trả Số Tiền Hoàn Trả hoặc các khoản bồi thường tương đương, bên cạnh các khoản lãi, chi phí và một số chế tài khác.

Phán Quyết Trọng Tài SIAC

Trong Phán Quyết Trọng Tài SIAC, Hội Đồng Trọng Tài SIAC đã đưa ra các quyết định sau đây đối với nhiều yêu cầu khác nhau và/hoặc yêu cầu phản tố khác nhau mà Các Bên đã đưa ra với nhau trong Thủ Tục Tố tụng Trọng Tài SIAC:

1. SPNC thắng kiện.
2. SPNC chấm dứt HĐMB một cách hợp pháp.
3. Rạng Đông Holding vi phạm HĐMB vì không hoàn trả Số Tiền Hoàn Trả 90% ngay lập tức cho SPNC khi HĐMB chấm dứt (**Vi Phạm Cơ Bản Hợp Đồng**).
4. Rạng Đông Holding phải trả cho SPNC số tiền 156.937.500.000 đồng như một khoản bồi thường thiệt hại (**Phán Quyết Bồi Thường**).
5. Rạng Đông Holding phải trả cho SPNC khoản tiền lãi 10%/năm đối với số tiền 156.937.500.000 đồng tính từ ngày 1/4/2020 (ngày đến hạn hoàn trả Số Tiền Hoàn Trả 90%), cho đến ngày thanh toán thực tế (**Phán Quyết Tiền Lãi Cơ Bản**).
6. SPNC không phải chịu trách nhiệm trước Rạng Đông Holding về bất kỳ chi phí nào phát sinh đối với Rạng Đông Holding liên quan đến việc thực hiện HĐMB (**Phán Quyết Không Chịu Trách Nhiệm**).
7. Rạng Đông Holding phải trả cho SPNC các khoản phí và lệ phí của Hội Đồng Trọng Tài SIAC cũng như phí hành chính và lệ phí của SIAC, với số tiền là 371.563,60 Đô la Singapore (**Phán Quyết Chi Phí Trọng Tài**).
8. Rạng Đông Holding bồi hoàn cho SPNC chi phí pháp lý và các chi phí hợp lý khác của SPNC với số tiền là 585.974,35 Đô la Mỹ và 7.414,20 Đô la Singapore (**Phán Quyết Chi Phí Pháp Lý**).
9. Rạng Đông Holding phải trả cho SPNC khoản tiền lãi tính đối với các khoản tiền theo Phán Quyết Chi Phí Trọng Tài và Phán Quyết Chi Phí Pháp Lý, với mức lãi suất 5,33%/năm, từ ngày của Phán Quyết Trọng Tài SIAC đến ngày thanh toán thực tế (**Phán Quyết Tiền Lãi Suất Phát Sinh**).
10. Tất cả các yêu cầu khác đều bị bác bỏ.

Điều đáng chú ý là Phán Quyết Bồi Thường phát sinh trực tiếp từ Vi Phạm Cơ Bản Hợp Đồng, có bản chất là việc Rạng Đông Holding vi phạm nghĩa vụ theo quy định của HĐMB về việc hoàn trả cho SPNC Số Tiền Hoàn Trả 90% ngay sau khi SPNC chấm dứt HĐMB (**Nghĩa Vụ Hoàn Trả Khi Chấm Dứt Ngay Lập Tức**).

Hội Đồng Trọng Tài SIAC:

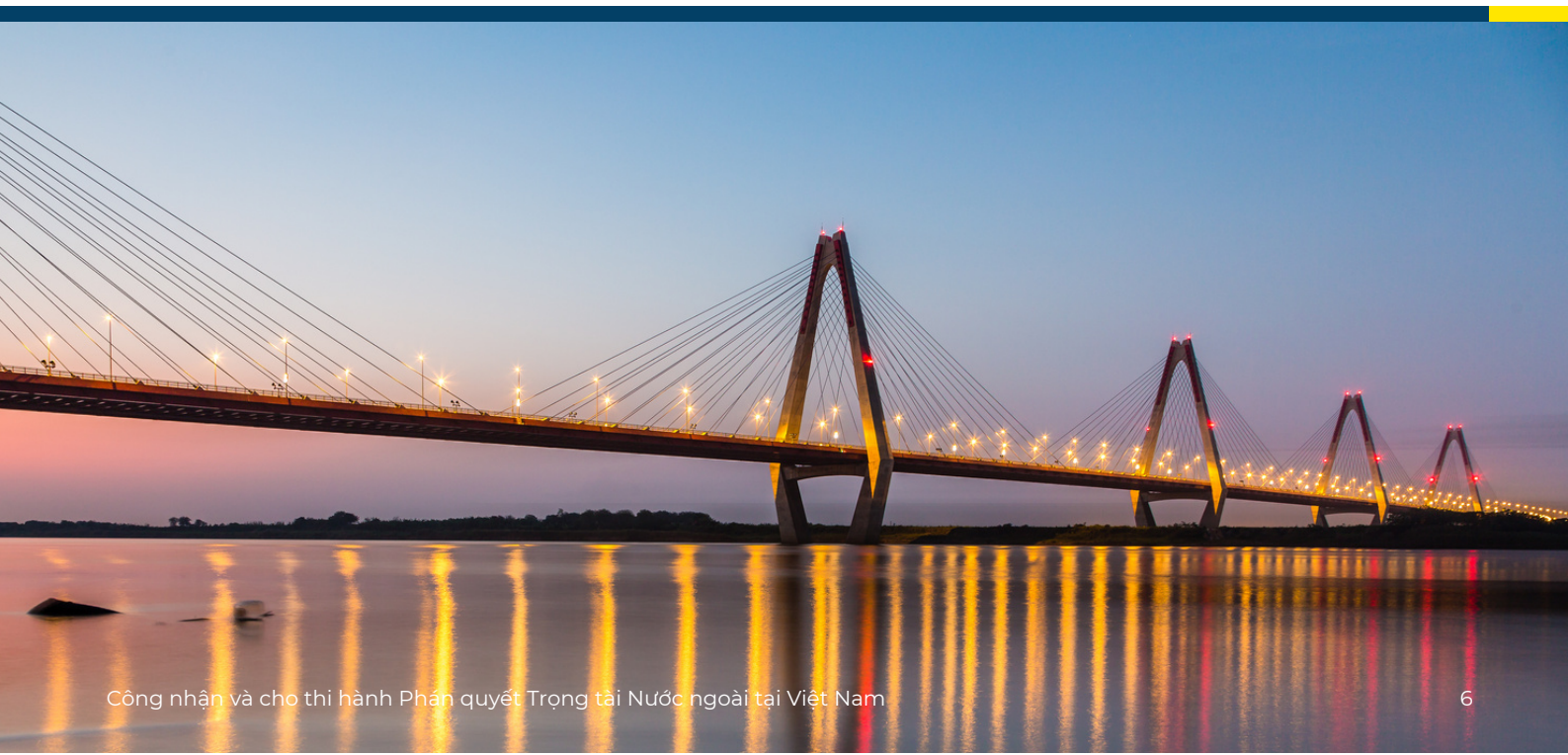
- (a) không chấp nhận việc Rạng Đông Holding có yêu cầu phản tố về một số chi phí (**Chi Phí Giao Dịch**) phát sinh từ việc thực hiện HĐMB (**Yêu Cầu Phản Tố Của RDH**), do Rạng Đông Holding đã từ chối thanh toán phí phản tố theo Quy Tắc Trọng Tài SIAC (**Phí Phản Tố**);

Phán Quyết Trọng Tài SIAC

- (b) bác bỏ lập luận rằng Rạng Đông Holding có quyền khấu trừ Chi Phí Giao Dịch vào bất kỳ số tiền nào có thể phải trả cho SPNC (không bất kỳ lập luận nào cấu thành yêu cầu phản tố) (**Quyền Khấu Trừ**); và
- (c) đưa ra Phán Quyết Không Chịu Trách Nhiệm, trên cơ sở các quy định rõ ràng của HĐMB, theo đó mỗi Bên sẽ tự chịu toàn bộ chi phí phát sinh từ việc ký kết HĐMB và thực hiện nghĩa vụ của mình theo HĐMB.

Phán Quyết Trọng Tài SIAC yêu cầu Rạng Đông Holding phải thanh toán ngay cho SPNC toàn bộ số tiền được phán quyết, bao gồm cả tiền lãi tính đến ngày thanh toán thực tế (**Số Tiền Đã Phán Quyết**).

Mặc dù sau đó SPNC đã yêu cầu thanh toán ngay lập tức Số Tiền Đã Phán Quyết theo quy định của Phán Quyết Trọng Tài SIAC, Rạng Đông Holding đã từ chối thanh toán cho SPNC toàn bộ hoặc bất kỳ phần nào của Số Tiền Đã Phán Quyết.

Công nhận và cho thi hành – sơ thẩm

SPNC đã yêu cầu Tòa án Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh (**Tòa Sơ Thẩm**) công nhận và cho thi hành Phán Quyết Trọng Tài SIAC tại Việt Nam (**Đơn Yêu Cầu Công Nhận**).

Tại phiên họp xét Đơn Yêu Cầu Công Nhận (**Phiên Sơ Thẩm**), Kiểm sát viên Viện Kiểm sát Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh đã đưa ra ý kiến như sau:

- (a) không có căn cứ pháp lý để từ chối công nhận và cho thi hành Phán Quyết Trọng Tài SIAC tại Việt Nam; và
- (b) Phán Quyết Trọng Tài SIAC phải được Tòa Sơ Thẩm công nhận và cho thi hành tại Việt Nam.

Bất chấp ý kiến của đại diện Viện Kiểm sát, Tòa Sơ Thẩm đã từ chối công nhận và cho thi hành Phán Quyết Trọng Tài SIAC tại Việt Nam, với lý do theo Công Ước New York về Công nhận và Thi hành Phán quyết Trọng tài nước ngoài (**Công Ước NY**), một số phần của Phán Quyết Trọng Tài SIAC “...không phù hợp với các nguyên tắc cơ bản của pháp luật Việt Nam...”.

Để đưa ra kết luận trên, Tòa Sơ Thẩm đã xác định và căn cứ vào hai “...nguyên tắc cơ bản của pháp luật Việt Nam...”, đó là:

- (a) nguyên tắc tự do tự nguyện cam kết thỏa thuận (**Nguyên Tắc Tự Do Hợp Đồng**); và
- (b) nguyên tắc các cá nhân và tổ chức có quyền yêu cầu tòa án hoặc hội đồng trọng tài có thẩm quyền bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình (**Nguyên Tắc Quyền Yêu Cầu Bảo Vệ**).

Vi phạm Nguyên Tắc Tự Do Hợp Đồng

Tòa Sơ Thẩm xác định một số khía cạnh mà Tòa cho rằng Phán Quyết Trọng Tài SIAC không phù hợp với Nguyên Tắc Tự Do Hợp Đồng cụ thể như sau:

1. Không áp dụng Luật Thương Mại

HĐMB được điều chỉnh bởi pháp luật Việt Nam.

Tòa Sơ Thẩm nhận thấy Hội Đồng Trọng Tài SIAC không áp dụng pháp luật Việt Nam trong Phán Quyết Trọng Tài SIAC ở nhiều khía cạnh, kể cả Luật Thương mại 2005 của Việt Nam (**Luật Thương Mại**), khi giải thích và đưa ra quyết định liên quan đến các điều khoản của HĐMB.

Hội Đồng Trọng Tài SIAC nhận thấy không cần thiết phải xác định liệu HĐMB và Giao Dịch Chuyển Nhượng Cổ Phần có được điều chỉnh bởi Luật Thương Mại hay không (điều này được Rạng Đông Holding khẳng định nhưng bị SPNC phủ nhận), với lý do rằng trong mọi trường hợp, Nghĩa Vụ Hoàn Trả Khi Chấm Dứt Ngay Lập Tức không thể cấu thành một điều khoản “thiệt hại được định trước” (trái ngược với khẳng định của Rạng Đông Holding). Trên cơ sở đó, Hội Đồng Trọng Tài SIAC đã từ chối đưa ra bất kỳ quyết định nào về việc liệu HĐMB và Giao Dịch Chuyển Nhượng Cổ Phần có được điều chỉnh bởi Luật Thương Mại hay không (vì không cần thiết phải làm như vậy).

Tòa Sơ Thẩm nhận thấy việc Hội Đồng Trọng Tài SIAC không áp dụng các quy định của Luật Thương Mại để ban hành Phán Quyết Trọng Tài SIAC là không phù hợp với Nguyên Tắc Tự Do Hợp Đồng.

Công nhận và cho thi hành – sơ thẩm

Tòa Sơ Thẩm lập luận rằng vì HĐMB được điều chỉnh bởi pháp luật Việt Nam:

- (a) HĐMB và Giao Dịch Chuyển Nhượng Cổ Phần được điều chỉnh bởi Luật Thương Mại;
- (b) các quy định của Luật Thương Mại đáng lẽ phải được Hội Đồng Trọng Tài SIAC áp dụng để xác định trách nhiệm pháp lý của Rạng Đông Holding theo HĐMB (ưu tiên so với Bộ luật Dân sự, bất kỳ luật nào khác của Việt Nam và/hoặc các quy định rõ ràng của HĐMB); và
- (c) do Hội Đồng Trọng Tài SIAC không áp dụng Luật Thương Mại để xác định trách nhiệm pháp lý của Rạng Đông Holding theo HĐMB, nên Phán Quyết Trọng Tài SIAC không phù hợp với Nguyên Tắc Tự Do Hợp Đồng.

2. Quá phụ thuộc vào các quy định của HĐMB

Tòa Sơ Thẩm nhận thấy rằng khi lập Phán Quyết Trọng Tài SIAC, Hội Đồng Trọng Tài SIAC đã phần lớn dựa vào các điều khoản của HĐMB, đặc biệt liên quan đến ý nghĩa và hiệu lực của Nghĩa Vụ Hoàn Trả Khi Chấm Dứt Ngay Lập Tức thay vì trích dẫn các quy định của pháp luật Việt Nam trong phạm vi mà Tòa Sơ Thẩm cho là cần thiết.

Tòa Sơ Thẩm xác định rằng vì Hội Đồng Trọng Tài SIAC đã giải thích và áp dụng các quy định của HĐMB về một số vấn đề chính mà Các Bên đang tranh chấp nhưng lại không trích dẫn các quy định của pháp luật Việt Nam như một phần phán quyết:

- (a) Hội Đồng Trọng Tài SIAC đã không áp dụng luật điều chỉnh đã được thống nhất HĐMB (cụ thể là pháp luật Việt Nam) khi đưa ra quyết định liên quan đến các vấn đề chính mà Các Bên đang tranh chấp; và
- (b) kết quả là Phán Quyết Trọng Tài SIAC không phù hợp với Nguyên Tắc Tự Do Hợp Đồng.

3. Áp dụng Luật Trọng Tài Singapore một cách trái pháp luật

Tòa Sơ Thẩm cho rằng:

- (a) khi đưa ra Phán Quyết Tiền Lãi Phát Sinh, Hội Đồng Trọng tài SIAC đã dựa vào các quy định của pháp luật Singapore liên quan đến trọng tài thương mại quốc tế (**Luật Trọng Tài Singapore**); và
- (b) bằng cách áp dụng Luật Trọng Tài Singapore khi đưa ra Phán Quyết Tiền Lãi Phát Sinh, Hội Đồng Trọng Tài SIAC đã không tôn trọng và áp dụng lựa chọn luật điều chỉnh của Các Bên theo HĐMB, cụ thể là pháp luật Việt Nam.

Vì những nhận định liên quan đến Phán Quyết Tiền Lãi Phát Sinh này, Tòa Sơ Thẩm đã xác định rằng Phán Quyết Trọng tài SIAC không phù hợp với Nguyên Tắc Tự Do Hợp Đồng.

Không phù hợp với Nguyên Tắc Quyền Yêu Cầu Bảo Vệ

Ngoài ra, Tòa Sơ Thẩm nhận thấy rằng vì Hội Đồng Trọng Tài SIAC đã:

- (a) từ chối cho phép Rạng Đông Holding thực hiện Yêu Cầu Phản Tố Của RDH;

Công nhận và cho thi hành – sơ thẩm

- (b) không thừa nhận sự tồn tại của Quyền Khấu Trừ liên quan đến Chi Phí Giao Dịch; và
- (c) đưa ra Phán Quyết Không Chịu Trách Nhiệm liên quan đến Chi Phí Giao Dịch theo yêu cầu của SPNC,

nên Phán Quyết Trọng Tài SIAC không phù hợp với Nguyên Tắc Quyền Yêu Cầu Bảo Vệ.

Công nhận và cho thi hành – kháng cáo

SPNC đã kháng cáo lên Tòa án Nhân dân Cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh (**Tòa Phúc Thẩm**), yêu cầu hủy Quyết Định Sơ Thẩm và yêu cầu Tòa Phúc Thẩm công nhận và cho thi hành Phán Quyết Trọng Tài SIAC tại Việt Nam.

Viện Kiểm sát Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh cũng có quyết định kháng nghị yêu cầu Tòa Phúc Thẩm hủy Quyết Định Sơ Thẩm, đồng thời công nhận và cho thi hành Phán Quyết Trọng Tài SIAC tại Việt Nam.

Các căn cứ pháp lý chính để SPNC kháng cáo Quyết Định Sơ Thẩm như sau:

1. Việc Tòa Sơ Thẩm xét xử lại nội dung của Phán Quyết là trái với Công Ước NY và Bộ luật Tố tụng dân sự.
2. Hội Đồng Trọng Tài SIAC trên thực tế đã áp dụng – và áp dụng đúng – luật pháp Việt Nam trong việc xác định yêu cầu khởi kiện của SPNC đối với Rạng Đông Holding, mặc dù trong một số trường hợp thích hợp, đã căn cứ các quy định của HĐMB mà không kèm theo trích dẫn những quy định của pháp luật Việt Nam.
3. Hội Đồng Trọng Tài SIAC đã áp dụng đúng Luật Trọng Tài Singapore khi đưa ra Phán Quyết Tiên Lãi Phát Sinh, bởi trên thực tế Phán Quyết Tiên Lãi Phát Sinh là một vấn đề mang tính thủ tục (mà không phải là vấn đề nội dung) và do đó được xác định theo luật của Singapore, là luật của địa điểm giải quyết tranh chấp.

4. Nếu Rạng Đông Holding muốn tiến hành Yêu Cầu Phản Tố đối với SPNC, Rạng Đông Holding phải tuân thủ Quy Tắc Trọng Tài SIAC và thanh toán các khoản phí liên quan đến việc nộp Yêu Cầu Phản Tố.

5. Khi đưa ra Phán Quyết Không Chịu Trách Nhiệm, Hội Đồng Trọng Tài SIAC chỉ áp dụng các quy định của HĐMB, và điều này không có nghĩa là Rạng Đông Holding bị từ chối bất kỳ quyền nào theo luật pháp Việt Nam để yêu cầu bảo vệ hoặc thực thi các quyền của mình.

6. Không có khía cạnh nào của Phán Quyết Trọng Tài SIAC trái với bất kỳ nguyên tắc cơ bản nào của pháp luật Việt Nam, ngay cả nếu Nguyên Tắc Tự Do Hợp Đồng và Nguyên Tắc Quyền Yêu Cầu Bồi Thường thực sự là “...các nguyên tắc cơ bản của pháp luật Việt Nam ...” (SPNC không thừa nhận cũng không phủ nhận điều này).

Các cơ sở pháp lý quan trọng mà Viện Kiểm sát Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh căn cứ để kháng nghị Quyết Định Sơ Thẩm nhìn chung nhất quán với các cơ sở pháp lý mà SPNC đưa ra, như được tóm tắt ở trên.

Tòa Phúc Thẩm chấp nhận toàn bộ kháng cáo của SPNC và ra quyết định công nhận và cho thi hành toàn bộ Phán Quyết Trọng Tài SIAC tại Việt Nam (**Quyết Định Phúc Thẩm**).

Lý do chính được Tòa Phúc Thẩm đưa ra trong Quyết Định Phúc Thẩm như sau:

1. Tòa Sơ Thẩm không có thẩm quyền xét xử lại nội dung Phán Quyết Trọng tài SIAC và đã vượt quá thẩm quyền của mình.

Công nhận và cho thi hành – kháng cáo

2. Không có khía cạnh nào của Phán Quyết Trọng Tài SIAC vi phạm Nguyên Tắc Tự Do Hợp Đồng, cụ thể:
 - (a) Hội Đồng Trọng Tài SIAC nhận thấy không cần thiết phải xác định liệu HĐMB hoặc Giao Dịch Chuyển Nhượng Cổ Phần có được Luật Thương Mại điều chỉnh hay không;
 - (b) Hội Đồng Trọng Tài SIAC trong một số trường hợp đã căn cứ các quy định của HĐMB mà không trích dẫn các quy định của pháp luật Việt Nam; và
 - (c) Hội Đồng Trọng Tài SIAC đã áp dụng Luật Trọng Tài Singapore vào Thủ Tục Tố Tụng Trọng Tài SIAC, bao gồm cả việc đưa ra Phán Quyết Tiền Lãi Phát Sinh.
3. Lý do chính khiến Rạng Đông Holding không được tiến hành Yêu Cầu Phản Tố là do Rạng Đông Holding đã không thanh toán Phí Phản Tố theo yêu cầu của Quy Tắc Trọng Tài SIAC.
4. Không phần nào của Phán Quyết Trọng Tài SIAC ngăn cản Rạng Đông Holding tiến hành một vụ kiện trọng tài mới để bảo vệ các quyền của mình (theo lập luận của họ) liên quan đến Chi Phí Giao Dịch.
5. Việc Tòa Sơ Thẩm cho rằng Hội Đồng Trọng Tài SIAC từ chối Yêu Cầu Phản Tố của Rạng Đông Holding và/hoặc việc Hội Đồng Trọng Tài SIAC đưa ra Phán Quyết Không Chịu Trách Nhiệm không phù hợp với Nguyên tắc về Quyền Yêu Cầu Bồi Thường là không hợp lý.
6. Phán Quyết Không Chịu Trách Nhiệm là một vấn đề tranh chấp hợp đồng thuộc thẩm quyền của Hội Đồng Trọng Tài SIAC và do đó nằm ngoài thẩm quyền của Tòa án Việt Nam.

Các quy định pháp lý quan trọng mà Tòa Phúc Thẩm căn cứ để đưa ra Quyết Định Kháng Cáo như sau:

1. Khoản 4 Điều 458 Bộ luật Tố tụng Dân sự

“Khi xem xét đơn yêu cầu công nhận và cho thi hành, Hội đồng không được xét xử lại tranh chấp đã được Trọng tài nước ngoài ra phán quyết. Tòa án chỉ được kiểm tra, đối chiếu phán quyết của Trọng tài nước ngoài, giấy tờ, tài liệu kèm theo đơn yêu cầu với các quy định tại Chương XXXV và Chương XXXVII của Bộ luật này, các quy định khác có liên quan của pháp luật Việt Nam và điều ước quốc tế mà Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên để làm cơ sở cho việc ra quyết định công nhận hoặc không công nhận phán quyết đó.”

2. Điều 3 Công Ước NY

“Mỗi Quốc gia thành viên sẽ công nhận các quyết định trọng tài có giá trị ràng buộc và thi hành chúng theo quy tắc về thủ tục của lãnh thổ nơi quyết định sẽ được thi hành.”

3. Khoản 4 Điều 4 Bộ luật Dân sự

“Trường hợp có sự khác nhau giữa quy định của Bộ luật này và điều ước quốc tế mà Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên về cùng một vấn đề thì áp dụng quy định của điều ước quốc tế.”

4. Khoản 3 Điều 2 Bộ luật Tố tụng Dân sự

“Bộ luật Tố tụng Dân sự được áp dụng đối với việc giải quyết vụ việc dân sự có yếu tố nước ngoài; trường hợp điều ước quốc tế mà Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên có quy định khác thì áp dụng quy định của điều ước quốc tế đó.”

Công nhận và cho thi hành – kháng cáo

5. Điều 5 Công Ước NY, đưa ra các trường hợp trong đó việc công nhận và thi hành phán quyết có thể bị từ chối

"1. Việc công nhận và thi hành quyết định có thể bị từ chối, theo yêu cầu của bên phải thi hành, chỉ khi nào bên đó chuyển tới cơ quan có thẩm quyền nơi việc công nhận và thi hành được yêu cầu, bằng chứng rằng:

- (a) Các bên của thỏa thuận nói ở điều II, theo luật áp dụng đối với các bên, không có đủ năng lực, hoặc thỏa thuận nói trên không có giá trị theo luật mà các bên chịu sự điều chỉnh, nếu không có chỉ dẫn về điều này, theo luật của Quốc gia nơi ra quyết định; hoặc
- (b) Nếu bên phải thi hành quyết định không được thông báo thích đáng về việc chỉ định trọng tài viên hay về tổ tụng trọng tài hoặc do một nguyên nhân gì khác không thể trình bày vụ việc của mình; hoặc
- (c) Quyết định giải quyết một tranh chấp không được dự liệu trong các điều khoản của đơn yêu cầu đưa ra trọng tài giải quyết hay nằm ngoài các điều khoản đó, hoặc quyết định trọng tài gồm các quyết định về các vấn đề ngoài phạm vi yêu cầu xét xử bằng trọng tài, tuy nhiên, nếu các quyết định về các vấn đề được yêu cầu xét xử bằng trọng tài có thể tách rời khỏi các quyết định về các vấn đề không được yêu cầu, thì phần của quyết định trọng tài gồm các quyết định về vấn đề được yêu cầu có thể được công nhận và thi hành; hoặc

(d) Thành phần trọng tài xét xử hoặc thủ tục xét xử trọng tài không phù hợp với thoả thuận của các bên hoặc, nếu không có thoả thuận đó, không phù hợp với luật của nước tiến hành trọng tài; hoặc

(e) Quyết định chưa có hiệu lực ràng buộc đối với các bên, hoặc bị huỷ hay đình hoãn bởi cơ quan có thẩm quyền của nước hoặc theo luật của nước nơi quyết định được lập.

2. Việc công nhận và thi hành quyết định trọng tài còn có thể bị từ chối nếu như cơ quan có thẩm quyền của nước, nơi việc công nhận và thi hành đó được yêu cầu cho rằng:

(a) Đối tượng của vụ tranh chấp không thể giải quyết được bằng trọng tài theo luật pháp của nước đó; hoặc

(b) Việc công nhận và thi hành quyết định sẽ trái với trật tự công cộng của nước đó."

Tóm lại, căn cứ Điều 5 Công Ước NY, Tòa Phúc Thẩm đã xác định rằng:

(a) Phán Quyết Trọng Tài SIAC "...không thuộc các trường hợp từ chối công nhận và cho thi hành [phán quyết]..."; và

(b) Tòa Sơ Thẩm đã vượt quá thẩm quyền của mình khi từ chối công nhận và cho thi hành Phán Quyết Trọng Tài SIAC tại Việt Nam.

Kết luận

Vụ việc này cho thấy một tình trạng khá phổ biến ở Việt Nam khi các bị đơn tránh việc công nhận và cho thi hành phán quyết trọng tài nước ngoài tại Việt Nam bằng cách dựa vào các ngoại lệ về chính sách công theo Công Ước NY, trong đó quy định rằng phán quyết của trọng tài nước ngoài sẽ được không công nhận và cho thi hành tại Việt Nam nếu “...không phù hợp với nguyên tắc cơ bản của pháp luật Việt Nam...”.

Vụ việc này còn nhấn mạnh thêm những khó khăn thường phát sinh do pháp luật Việt Nam không có định nghĩa cụ thể về “...nguyên tắc cơ bản của pháp luật Việt Nam...”. Trong trường hợp không có định nghĩa như vậy, các bị đơn thường cho rằng mọi quy định của mọi văn bản pháp luật Việt Nam đều cấu thành một “...nguyên tắc cơ bản của pháp luật Việt Nam...”, và trên cơ sở đó khẳng định phán quyết của trọng tài nước ngoài không hoàn toàn dựa trên những quy định của pháp luật Việt Nam tương đương với việc “...không phù hợp với nguyên tắc cơ bản của pháp luật Việt Nam...”. Những lập luận như vậy đôi khi thuyết phục được Tòa án Việt Nam, mặc dù bản thân chúng không phù hợp với Công Ước NY và Bộ luật Tố tụng dân sự.

Vụ việc này cũng minh họa thực tế rằng Tòa án ở Việt Nam – khi chú trọng áp dụng pháp luật Việt Nam trong việc giải quyết đơn yêu cầu công nhận và cho thi hành các phán quyết của trọng tài nước ngoài – đôi khi có thể vô tình vượt quá phạm vi thẩm quyền theo Bộ luật Tố tụng dân sự và Công Ước NY khi xét xử lại nội dung phán quyết trọng tài nước ngoài, trái ngược với việc xem xét đơn xin công nhận và cho thi hành trong giới hạn các quy định hiện hành của Bộ luật Tố tụng dân sự và Công Ước NY (được Tòa Phúc Thẩm trích dẫn nguyên văn như trên).

Nếu pháp luật quy định cụ thể (và/hoặc có hướng dẫn chính thức của Tòa án Nhân dân Tối cao) nhằm xác định rõ và chính xác “...nguyên tắc cơ bản của pháp luật Việt Nam...”, điều đó sẽ mang lại lợi ích to lớn cho tất cả các cá nhân và tổ chức cư trú và/hoặc kinh doanh tại Việt Nam.

Việc Tòa án Nhân dân Tối cao ban hành hướng dẫn chi tiết và chính thức cho Tòa án Nhân dân các cấp ở Việt Nam khi xem xét và xác định đơn yêu cầu công nhận và cho thi hành phán quyết của trọng tài nước ngoài sẽ mang lại những lợi ích to lớn cho tất cả các cá nhân và tổ chức cư trú và/hoặc kinh doanh tại Việt Nam, để Tòa án có thẩm quyền:

- (a) tránh xét xử lại nội dung của phán quyết của trọng tài nước ngoài; và
- (b) thực hiện các thủ tục tố tụng trong giới hạn theo quy định hiện hành của Bộ luật Tố tụng dân sự và Công Ước NY (được Tòa Phúc Thẩm trích dẫn nguyên văn như trên).

Chúng tôi đánh giá cao rất cao Quyết định Phúc Thẩm khi quyết định này thể hiện việc thấu hiểu và áp dụng các điều khoản chính của Công Ước NY và Bộ luật Tố tụng dân sự một cách đúng đắn và rõ ràng.

Thông báo pháp lý quan trọng

Bài viết này chỉ nhằm mục đích cung cấp một cái nhìn tổng quát, không nhằm mục đích trình bày chi tiết hoặc toàn diện các khía cạnh pháp lý và/hoặc thực tiễn yêu cầu công nhận và cho thi hành phán quyết của trọng tài nước ngoài tại Việt Nam.

Bất kỳ cá nhân hoặc tổ chức nào mong muốn thực hiện bất kỳ giao dịch nào trong và/hoặc liên quan đến Việt Nam, bao gồm nhưng không giới hạn vụ việc tố tụng tòa án hoặc trọng tài liên quan đến Việt Nam, phải luôn áp dụng các biện pháp pháp lý, tài chính, thuế phù hợp tại Việt Nam và các tư vấn chuyên môn khác trước khi thực hiện.

Bài viết này không nhằm mục đích tư vấn pháp lý. Không cá nhân hoặc tổ chức nào có thể dựa vào toàn bộ hoặc một phần của bài viết để làm tư vấn pháp lý.

Khi công bố bài viết này một cách rộng rãi hoặc cung cấp trực tiếp bài viết này cho bất kỳ cá nhân hay tổ chức nào, Công ty Luật Frasers không đưa ra tuyên bố và bảo đảm nào về tính đầy đủ, chính xác hoặc độ tin cậy của toàn bộ hoặc một phần của bài viết này. Bất kỳ cá nhân hoặc tổ chức nào muốn nhận tư vấn pháp lý từ Công ty Luật Frasers đều phải ký kết hợp đồng dịch vụ pháp lý với Công ty Luật Frasers, theo các điều khoản và điều kiện hợp đồng tiêu chuẩn của Công ty Luật Frasers.

Người đọc bài viết này không có quyền dựa vào toàn bộ hoặc một phần của bài viết này để tư vấn dưới bất kỳ hình thức nào, kể cả tư vấn pháp lý và hình thức khác.

Công ty Luật Frasers không chịu trách nhiệm hoặc nghĩa vụ pháp lý dưới bất kỳ hình thức nào đối với bất kỳ tổn thất, thiệt hại, mất mát, chi phí, yêu cầu bồi thường, tố tụng hoặc bất kỳ hình thức trách nhiệm pháp lý nào khác mà các cá nhân hoặc tổ chức có thể phải gánh chịu trong bất kỳ thời điểm nào do hoặc liên quan đến sự tin cậy đối với toàn bộ hoặc một phần của bài viết này, hoặc bất kỳ hành động hoặc thiếu sót nào mà cá nhân hoặc tổ chức đó có thể cam kết hoặc không cam kết do hoặc liên quan đến toàn bộ hoặc một phần của bài viết này.

Nội dung bài viết này tài sản của duy nhất Công ty Luật Frasers và thuộc bản quyền của Công ty Luật Frasers. Toàn bộ hay bất kỳ phần nào của bài viết này đều không được sao chép, xuất bản hoặc khai thác bởi bất kỳ cá nhân hoặc tổ chức nào ở bất kỳ đâu trên thế giới dưới bất kỳ mục đích nào mà không có sự đồng ý trước bằng văn bản của Công ty Luật Frasers.

Việc Công ty Luật Frasers cung cấp bài viết này bằng bất kỳ phương tiện nào (bao gồm nhưng không giới hạn qua internet, phân phối qua email hoặc phân phối qua bản in) không làm phát sinh và sẽ không được hiểu hoặc coi là làm phát sinh bất kỳ việc trao quyền nào bởi Công ty Luật Frasers về bất kỳ quyền sở hữu trí tuệ hoặc sự cho phép nào dưới bất kỳ hình thức nào đối với hoặc vì lợi ích của bất kỳ cá nhân hoặc tổ chức nào ở bất kỳ đâu trên thế giới.

Bài viết này được biên soạn trên cơ sở pháp luật Việt Nam và kinh nghiệm thực tế của Công ty Luật Frasers tính đến tháng 12 năm 2023, bất kỳ hoặc tất cả nội dung của bài viết này có thể thay đổi bất kỳ lúc nào sau đó mà không cần thông báo trước.

Công nhận và cho thi hành Phán quyết Trọng tài Nước ngoài tại Việt Nam

Phân tích vụ việc của Sojitz Pla-Net Corporation và Công ty Cổ phần Rạng Đông Holding

Văn phòng TP. Hồ Chí Minh

Số 19.01, tầng 19, Tòa nhà Đức
33 Lê Duẩn, Quận 1,
Thành phố Hồ Chí Minh
Điện thoại: +84 28 3824 2733

Văn phòng Hà Nội

Số 1205, tầng 12, Tòa nhà Pacific Place
83B Lý Thường Kiệt, Quận Hoàn Kiếm,
Hà Nội, Việt Nam
Điện thoại: +84 24 3946 1203

Website www.frasersvn.com
Email legalenquiries@frasersvn.com